

RETTSINSTRUKS FOR ÅLESUND KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret 24.06.2021, sak 154/21.

Pkt. 1 Formål og virkeområde

Rettsinstruksen formål er å bidra til at Ålesund kommunes brukere og ansatte sikres riktig og effektiv myndighets- og tjenesteutøvelse, at enkeltmenneskers lov- eller konvensjonsfestede rettigheter ikke krenkes og at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas best mulig. Plikter som etter instruksen påhviler kommunal virksomhet, påhviler alle ansatte, ombud og innehavere av andre kommunale verv som behandler vedkommende sak.

Pkt. 2 Definisjoner

I denne instruks menes med:

- *Kommunen*: Alle organisatoriske enheter som er en del av rettssubjektet Ålesund kommune
- *Kommunal virksomhet*: Enhver virksomhet (kollegialt organ, kommunal- og stabsområder, virksomheter, kommunale foretak, ÅRH mv) som er en del av rettssubjektet Ålesund kommune.

Pkt. 3 Kommunale virksomheters plikt til å foreta juridisk saksutredning

Alle kommunale virksomheter plikter å påse at også de juridiske sider ved en sak, herunder kontraktssaker, er tilstrekkelig utredet før vedtak fattes eller kontrakt inngås.

Pkt. 4 Advokatbistand – kommunens rettssaker mv.

Kommunale virksomheter som i og utenfor rettssak (rådgivning og prosessoppdrag) trenger advokatbistand, har med de unntak som følger av denne instruksen, rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten prosederer alle rettssaker der kommunen er part, med de unntak som fremgår av denne instruksen. Når Kommuneadvokaten har et prosessoppdrag for kommunen, skal all kommunal kontakt og korrespondanse med motparten i anledning saken kanaliseres via Kommuneadvokaten.

For henvendelser til Kommuneadvokaten henvises til følgende lenke på kommunens intranett

<https://esunmore.sharepoint.com/sites/intranett-internetenester/sitepages/kommuneadvokat.aspx>

Kommunale virksomheter kan i og utenfor rettssak kun benytte ekstern advokat med Kommuneadvokatens samtykke. Oppdraget til den eksterne advokat skal i så fall formidles via Kommuneadvokaten.

Saker som gjelder ordinære inkassosaker der gjelden er ubestridt samt kurante saker om gjeldsordning, håndteres direkte av stabsområdet økonomi og virksomhetsstyring, og skal ikke gå via Kommuneadvokaten med mindre sakens art og kompleksitet tilsier det.

Pkt. 5 Når saker skal forelegges for Kommuneadvokaten

Kommunale virksomheter skal forelegge rettslige spørsmål i viktige og prinsipielle saker for Kommuneadvokaten. Sakene skal forelegges for Kommuneadvokaten i god tid før beslutninger, vedtak eller kontraktsinngåelse.

Herunder skal følgende saker forelegges for Kommuneadvokaten til vurdering, kvalitetssikring og/eller behandling:

- a) Prosessvarsel og stevning
- b) Saker som reiser behov for juridiske vurderinger, avklaringer eller råd
- c) Utformingen av alle kommunale standardkontrakter og standard kontraktsvilkår
- d) Kontrakter som reiser prinsipielle spørsmål eller som fraviker fra vedtatte standardkontrakter eller standard kontraktsvilkår
- e) Rettslige spørsmål i forbindelse med større omorganiseringer i kommunal virksomhet
- f) Organisering av virksomhet i regi av andre rettssubjekter enn kommunen (aksjeselskap, stiftelser mv.)
- g) Utforming av kommunale regler (instrukser, forskrifter, reglementer osv)
- h) Saker som reiser forvaltningsrettslige spørsmål av prinsipiell karakter eller som det av andre grunner er behov for å avklare
- i) Viktige utredninger fra interne arbeidsgrupper/komiteer som reiser rettslige spørsmål

Pkt. 6 Fullmakt til å foreslå, samtykke til og eventuelt godkjenne eller forkaste resultat av konfliktrådsbehandling

Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreslå, samtykke til og eventuelt godkjenne eller forkaste resultat av konfliktrådsbehandling i saker hvor økonomisk tap ikke overstiger kr. 100.000:

Pkt. 7 Beslutningsmyndighet i rettsvister, herunder erstatningskrav, rettssaker, billighetserstatning mv.

Kommunestyret har i medhold av kommunelovens § 5-3 delegert kompetanse til å treffe avgjørelser på følgende områder;

Kompetanse til å fatte følgende avgjørelser delegeres slik det fremgår nedenfor:

1. Kompetanse til å tilstå eller motta (godta) erstatningsoppgjør i og utenfor kontrakt, til å forlike rettstvister utenfor og i rettergang samt til å fatte beslutning om saksanlegg og bruk av rettsmidler ligger til følgende;

a. Erstatningsoppgjør og rettstvister om økonomiske verdier:

- Kommunestyret: Krav over kr. 10 millioner eller krav som vil få presedensvirkninger
- Kommunedirektøren eller de kommunedirektøren har videredelegert myndigheten til: Krav til og med kr. 10 millioner når saken ikke vil få presedensvirkninger:
- Styret eller de styret har videredelegert myndigheten til i Kommunale foretak eller andre organer/selskap som ikke er egne rettssubjekt: krav til og med kr. 10 millioner når saken ikke vil få presedensvirkninger:

Ved beregningen av kravets størrelse skal det bare tas hensyn til hovedstolen.

b. Andre typer rettstvister

- Kommunestyret: Rettstvister med stor prinsipiell betydning:
- Kommunedirektøren eller de kommunedirektøren har videredelegert myndigheten til: Rettstvister uten stor prinsipiell betydning:
- Styret eller de styret har videredelegert myndigheten til i Kommunale foretak eller andre organer/selskap som ikke er egne rettssubjekt: Rettstvister når saken ikke vil få presedensvirkninger

c. Saker etter barnevernloven

- Myndighet til å treffe vedtak og reise saker for Fylkesnemnda samt anvende rettsmidler for domstolene ligger til barnevernleder.

Kompetanse til å treffe avgjørelser som nevnt, omfatter også beslutning om saksanlegg, bruk av rettsmidler og spørsmål om saksomkostninger mv.

Dersom kompetent myndighet ikke har mulighet for å treffe nødvendige avgjørelser innenfor frister, og dette vil medføre fare for rettstap for kommunen, gis den nærmeste funksjonsdyktige underordnede virksomhet uansett kompetanse og plikt til å treffe beslutning på vegne av kommunen. Avgjørelsen fra den underordnede virksomhet skal i så fall forelegges den primærkompetente virksomhet, som tar stilling til om avgjørelsen skal opprettholdes.

Beløpsgrenser angitt i rettsinstruksen reguleres årlig i henhold til endringer i konsumprisindeksen.

2. Kompetanse til å vedta forkynnelser

Forkynning av saksanlegg mot kommunen kan bare vedtas av ordføreren, jfr. Domstolslovens § 191. Fullmakten kan videredelegeres innenfor rammen av domstolslovens §§ 193 og 194.

3. Kompetanse til å treffe avgjørelse om å tilstå billighetserstatning (erstatning på ikke-rettslig grunnlag ut fra konkret rimelighet) ligger til kommunestyret.

Pkt. 8 Kommuneadvokaten – organisatoriske bestemmelser

Kommuneadvokaten er organisert som en frittliggende stabsenhet direkte under kommunedirektøren.

Kommuneadvokatens rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag innenfor rammen av vanlige advokatetiske prinsipper.

Kommuneadvokaten rapporterer i administrative spørsmål til kommunedirektøren. Eventuelle oppdrag fra kommunestyret formidles via kommunedirektøren.

Kontoret ledes av en Kommuneadvokat som ansettes av kommunedirektøren.

Kommuneadvokatens ansatte har taushetsplikt overfor uvedkommende, også etter avslutning av arbeidsforholdet, om oppdraget og innholdet av de vurderinger og råd som gis ihht gjeldende regelverk, jf. domstolsloven § 224, jf. advokatforskriften.

Pkt. 9 Kommuneadvokatens oppgaver

Kommuneadvokaten har følgende oppgaver:

1. Kommuneadvokaten skal etter anmodning gi råd og betenkninger om juridiske spørsmål og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål.
2. Kommuneadvokaten kan på eget initiativ gi råd og betenkninger om juridiske og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål.
3. Kommuneadvokaten skal prosedere alle kommunens rettssaker, med de unntak som fremgår av denne instruksen.
4. Kommuneadvokaten kan tilby undervisning i juridiske spørsmål overfor kommunale virksomheter.
5. Kommuneadvokaten kan delta i eksterne forhandlinger og i interne komiteer/arbeidsgrupper.
6. Kommuneadvokaten kan påta seg rådgivnings- eller prosessoppdrag for selskaper mv som helt eller for en betydelig del eies av kommunen, eller hvor kommunen deltar

(interkommunale selskaper) når det ikke oppstår interessemotsetninger i forhold til kommunen.

7. Kommuneadvokaten kan påta seg rådgivnings- og prosessoppdrag for staten og andre kommuner når særlige grunner tilsier det og oppdraget ikke strider mot kommunens interesser.
8. Kommuneadvokaten kan etter anmodning påta seg prosessoppdrag for kommunalt ansatte, ombud, innehavere av andre kommunale verv og for styremedlemmer i kommunaleide aksjeselskaper som er innvalgt etter forslag fra kommunen, når disse i nevnte egenskaper er part i rettssaker. Kommuneadvokaten skal ved avgjørelsen legge vekt på om det er motstrid mellom kommunens og vedkommende persons interesser, om saken er godt prosedabel og om vedkommende bør få advokatstøtte i kommunal regi.

Kommuneadvokaten skal utøve sine funksjoner i samsvar med god advokatskikk.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kommuneadvokaten innhente råd eller betenknings fra ekstern advokat, samt sette bort prosedyren av rettssaker til ekstern advokat.

Pkt. 10 Taushetsplikt vedrørende Kommuneadvokatens uttalelser

Kommuneadvokaten har taushetsplikt om uttalelser til kommunale virksomheter m.v.

Uttalelser fra kommuneadvokaten skal av virksomheter mv. bare benyttes internt og i tjenstlig øyemed, og skal behandles fortrolig i forhold til uvedkommende, jfr. straffelovens § 209.

Virksomheter mv. kan likevel beslutte offentliggjørelse etter å ha innhentet uttalelse fra Kommuneadvokaten.

Pkt. 11 Endringer i instruks

Eventuelle endringer i rettsinstruksen vedtas av kommunestyret.

Kommunedirektøren delegeres myndighet til selv å vedta mindre vesentlige endringer i rettsinstruksen.

Pkt. 12 Ikrafttredelse

Denne instruks trer i kraft fra det tidspunkt kommunestyret bestemmer.